

fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.ofa.esa@regeringskansliet.se

Yttrande över utredningen Övergångsrestriktioner – ökat förtroende för offentlig verksamhet (SOU 2023:45)

Fi2023/02375

Länsstyrelsen är positiv till utredningens förslag.

Av Transparency Internationals senaste rapport framgår att Sverige nu halkat efter våra nordiska grannländer när det gäller allmänhetens förtroende för myndigheter. Alla åtgärder som kan vända en sådan utveckling är därför välkomna. Länsstyrelsen bedömer att utredningens förslag kan bidra till detta.

Från ett länsstyrelseperspektiv berör förslagen främst kommande landshövdingar och länsråd vilka kommer att omfattas av föreslagen lagstiftning. Övrig personal som kan vara aktuell är högre chefer men även vissa kategorier handläggare, t ex upphandlare och anställda som arbetar med det civila försvaret. Beträffande denna personal som inte är i myndighetsledande ställning bedömer länsstyrelsen dock att intressekonflikter och skada för det allmänna oftast motverkas redan genom att de sekretessbestämmelser som gällt för deras arbete på myndigheten fortsatt gäller för uppgifterna även efter avslutad anställning (se 2 kap 1 § offentlighets- och sekretesslagen). I praktiken kommer länsstyrelsen därför troligen, utöver för den obligatoriska tillämpningen på kommande landshövdingar, enbart tillämpa den på kommande länsråd.

Enligt förslaget ska en anmälan från en myndighetschef (landshövding) prövas av en särskild nämnd, medan en anmälan från en annan anställd som omfattas av anmälningsplikt genom anställningsavtalet (t ex ett länsråd) ska prövas av myndigheten. Länsstyrelsen hade gärna sett att samtliga anmälningar, vilka som angetts ovan inte bör bli alltför många, prövades av nämnden. På så sätt åstadkoms även en likriktning över landet.

Beträffande finansiering av förslaget noterar länsstyrelsen att den längsta tiden för ersättning efter det att anställningen upphört är tolv månader, vilket ändå kan innebära en kännbar ekonomisk belastning för myndigheten. Ytterst kan därför förslagets ekonomiska konsekvenser påverka genomförandet av myndighetens uppdrag. En lösning för att motverka att ekonomiska hänsyn riskerar att påverka bedömningen av behovet av övergångsrestriktioner vore att låta exempelvis nämnden eller Statens tjänstepensionsverk få en särskild finansiering och betala ut ersättningen genom den istället för genom den

berörda myndigheten. Givetvis ska, som anges i utredningen (s 248), en myndighet inte ta ovidkommande hänsyn vid bedömningen, men än säkrare och förtroendeskapande är att bygga ett system som inte ens möjliggör sådana.

Beslut av nämnden går enligt 22 § i förslaget inte att överklaga. Detta regleras redan i lagen (1987:439) om inskränkning i rätten att överklaga. Därför bör 22 § utgå och det i föreslagna 23 § istället erinras om denna reglering.

Yttrandet har godkänts digitalt av landshövding Helena Höij efter föredragning av rättschef Lars A Andersson.